

Param Var Ama Hakkım Yok

Selami Öktem

Her sabah uyandıığımızda güneşi gökyüzünde görmeye, hiç zorlanmadan temiz havayı ciğerimize çekmeye, ayağımızın altında verimli toprakları hissetmeye alışmış ve bu böyle gelmiş hep de böyle gidecekmiş gibi sansak da, maalesef durum böyle değil. Yerleşik hayata geçerek doğaya verdiğimiz zarar uzun yıllardır sürdürülemez bir boyuta ulaşmış bulunuyor. Ancak ne yazık ki bu durumun farkında bile değiliz. Bu duruma Türkiye'nin Toprak Dedesi Hayrettin KARACA yıllar önce gözü gibi baktığı Karaca Arberetumuna hırsızlar girip onlarca ağaç fidesini çaldığı zaman yapılan haberler sonrasında **"Benim ağaçlarımı çalanları yazıyorsunuz, oysa toprağı çalıyorlar, haberiniz yok."** sözleri ile dikkat çekmişti.

20 Ocak 2020 yılında aramızdan ayrılan Hayrettin KARACA sevenleri tarafından 20 Ocak günü çevrimiçi olarak gerçekleştirilen anma programı ile anıldı. Uzun yıllar ülkemizin önde gelen triko firmalarından birine sahip olmasına karşın yaklaşık 30 yıl boyunca giydiği, aynı kırmızı süveteri ile özdeşleyen Hayrettin KARACA bu davranışı ile tüketim çılgınlığına karşı örnek alınması gereken bir dik duruş sergilemiştir. O, fazladan alınan her bir ürünün hem üretim aşamasında hem de tüketilip atıldığında doğaya zarar verebileceğinin farkındaydı. Bu sebeple doğaya zarar vermeye hakkı olmadığını **"Param var ama hakkım yok."** sözleriyle ifade etmiştir. Bu sözlerini her duyduğumda içime dönüp yeniden kendimi sorguya çekiyor ve geçmişte hiç farkına bile varmadan ne kadar çok hata yaptığımı fark ediyorum. Yeniden ve yeniden fazlalıklarımından kurtulmaya çalışıyorum. Bunu siz de yapabilirsiniz. Hayatınızda fazlalık olan tüm eşyaları ihtiyaç sahiplerine verebilir, kullandığınız eşyaları uzun süreler kullanmaya çalışabilirsiniz. Böylece biz olmanın önemini ve Hayrettin KARACA'nın **"Olanın olmayana, bilenin bilmeyene borcu var bu dünyada."** sözleriyle anlatmak istediklerini anlamış olursunuz.

Hem doğaya karşı hem de birbirimize karşı sorumluluklarımızın bilincinde olmak insan yaşamının geleceği için, neslimizin devamı için, dünyamız için zorunluluktur. Eğer kıymetini bilemezsek hepsini kaybedeceğiz. Yapılan araştırmalar 2050 yılına kadar 216 milyon insanın değişen iklim koşulları sebebiyle göç yapmak zorunda kalabileceğini ortaya koymaktadır. Peki sonra ne yapacağız? Başka bir dünya mı bulmak zorunda kalacağız? Yine Hayrettin KARACA'nın sözleri ile bu soruya yanıt bulmaya çalışalım: **"Yaşamak istiyor musun? O zaman yaşat. Kimi? Sana hayat verenleri yaşatacaksın. Kimdir bunlar? Hava, su, toprak. Bunlar yoksa hayat da yok."**

Birleşmiş milletler tarafından 2013 yılında "Orman Kahramanı" ödülü, 2005 yılında "TBMM Onur Ödülü", 1994 yılında Çevre Bakanlığı tarafından "Üstün Hizmet" ödülü gibi birçok ödül alan Hayrettin KARACA uzun yıllar sürdürdüğü çevre mücadelesi ile hepimize örnek olmuştur. **"Her şey bir ile başlar, bir yoksa iki olmaz. O yüzden ben karar verdim. Yaşanabilir bir dünya için."** diyerek yola çıktığında belki de bu kadar büyük bir başarı elde edeceğini o da beklemiyordu ama bugün yaklaşık olarak 1 milyon kişiye ulaşan gönüllü sayısı ile TEMA Vakfı her sabah uyandıığımızda güneşi gökyüzünde, havayı tertemiz ve toprağı hep verimli bulabilelim diye çalışmaya devam etmektedir.

Ölüm yıl dönümünde Hayrettin KARACA'yı anıyor ve kulağımıza küpe olacak sözleriyle herkese ışık olmasını diliyorum. Unutmayalım ki eğer biz kıymetini bilmez, korumazsak bir gün uyandıığımızda güneşi göremeyebilir, nefes alacak temiz bir hava bulamayabilir ve toprağı kaybedebiliriz.